ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

FACTORS AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF THE PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ธัชธร แกล้วกล้า[1], และ นิษรา พรสุริวงษ์[2]
Thatshathorn Klaewkla[1] , and Nisara Pornsurivong[2]
[1,2]คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
[1,2]Faculty of Education, North Bangkok University

e-mail : thatshathorn.klae@northbkk.ac.th

Received: February 25, 2026 Reviewed: March 17, 2026 Revised: April 3, 2026 Accepted: April 3, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน และครู 308 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สถิติการถดถอยแบบ Stepwise ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (r = .975) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_6) (β =.171) ด้านอาคารสถานที่(X_5) (β =.204) ด้านผู้บริหาร(X_1) (β =.197) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X_3) (β =.186) ด้านครูผู้สอน(X_2) (β =.134) และด้านงบประมาณ(X_4) (β =.149) มีค่า Adjusted R^2 = .9506 F = 1048.877 Sig =.000 โดยทั้ง 6 ปัจจัย ดังกล่าว สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ร้อยละ 95.06 จึงสามารถเขียนสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .090 + .156x_6 + .190x_5 + .188x_1 + .173x_3 + .129x_2 + .139x_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy = .171z_6 + .204z_5 + .197z_1 + .186z_3 + .134z_2 + .149z_4$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษา, การจัดการศึกษา, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the levels of factors affecting academic administration in schools; 2) to examine the levels of academic administration in schools; 3) to investigate the relationship between factors affecting academic administration and academic administration in schools; and 4) to identify the factors affecting academic administration in schools. The sample consisted of school administrators and teachers in schools. The sample size was determined using Yamane's formula, yielding a total of 334 respondents. Stratified random sampling and simple random sampling techniques were employed. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product–moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that: (1) overall opinions regarding the factors affecting academic administration in schools were at a high level; (2) overall opinions regarding academic administration in schools were also at a high level; and (3) the relationship between the factors affecting academic administration and academic administration in schools was high, with a statistically significant correlation at the .01 level (r = .975). (4) The factors affecting academic administration in schools consisted of educational media and technology(X_6 ; β =.171), school facilities (X_5 ; β = .204), school administrators (X_1 ; β =.197), parents and community involvement (X_3 ; β = .186), teachers (X_2 ; β = .134), and budget (X_4; β =.149). Adjusted R^2 =.9506 F =1048.877 Sig =.000. All six factors were able to predict academic administration in schools, accounting for 95.06% of the variance. Consequently, predictive equations for academic administration were developed in both raw-score and standardized-score forms.

Raw score equation:

$$Y = .090 + .156x_6 + .190x_5 + .188x_1 + .173x_3 + .129x_2 + .139x_4$$

Standardized score equation:

$$Zy = .171z_6 + .204z_5 + .197z_1 + .186z_3 + .134z_2 + .149z_4$$

Keywords: Factors Affecting, Academic Administration, Schools, Educational Management, School Administration

บทนำ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ ได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำรงชีวิตและความต้องการกำลังคนในตลาดแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ ระบบการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้จากการมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียน

“เรียนดี มีความสุข และรู้เท่าทันโลก” ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะ “ฉลาดรู้ ฉลาดคิด และฉลาดทำ” จึงเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568) แนวทางดังกล่าวทำให้การบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษา จำเป็นต้องมีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีนวัตกรรม และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาในประเทศไทยดำเนินการภายใต้กรอบของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ได้กล่าวว่า การศึกษาว่าต้องพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เน้นการจัดการศึกษาเพื่อ ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ที่ได้กำหนดให้วิสัยทัศน์ระยะยาวที่มุ่งให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” การจัดการศึกษาจึงต้องปรับทิศทางเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นยุทธศาสตร์หลักที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ต้องพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ให้คนไทยเป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การเข้าถึงบริการทางสังคมและสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมถึงโอกาสในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ การมุ่งเน้นการสร้างระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ทุกคนเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายให้คนไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป็นหมุดหมายหลักที่เน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะแห่งอนาคต (Future Skills) (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กรอบนโยบายและแผนดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการบริหาร โดยเฉพาะด้านงานวิชาการให้มีความคล่องตัว ทันสมัย และสามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศ

การบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้กับทุกคน เป็นพันธกิจที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน โรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องคกรชุมชน องค์กร สถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่างๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชนต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่กำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน การวางแผนหลักสูตร การประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาครูผู้สอนให้มีสมรรถนะสูง ซึ่งปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการโดยตรง (Leithwood, et al., 2020)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว มีผู้วิจัยนำปัญหาในการดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการมาศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และเพื่อนำเป็นข้อมูลในการสร้างคุณภาพขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับนักการศึกษา ที่ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่

ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น พิรญาณ์ แร่ทอง (2565) ที่กล่าวถึงปัจจัยในการบริหารงานวิชาการ มี 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับ โชติรส จิโนรส (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่ามี 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 3) ปัจจัยด้านครู 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ 5) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และ 6) ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ปีการศึกษา 2567 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศ แต่สูงกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อพิจารณารายกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มี 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงกว่า ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากข้อมูลดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อทำให้ผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O–NET) มีระดับสูงกว่าระดับประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการไว้ในหลายบริบท แต่งานวิจัยส่วนใหญ่มักเป็นการศึกษาในภาพรวมและดำเนินการก่อนการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์อย่างเต็มรูปแบบ ประกอบกับในบริบทเฉพาะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งมีลักษณะของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผกผัน กล่าวคือ มีคะแนนเฉลี่ย O-NET ปีการศึกษา 2567 ต่ำกว่าระดับประเทศ แต่กลับมีจุดแข็งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่สูงกว่าระดับ สพฐ. ทำให้เกิดคำถามการวิจัยที่สำคัญว่า ภายใต้บริบทความท้าทายในยุคศตวรรษที่ 21 และลักษณะเฉพาะของผลสัมฤทธิ์ในพื้นที่ดังกล่าว ปัจจัยใดที่เป็นตัวแปรสำคัญที่แท้จริงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

จากช่องว่างทางวิชาการ และปัญหาที่พบในพื้นที่ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์และทำความเข้าใจองค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผลการศึกษานี้ไม่เพียงแต่จะอุดช่องว่างขององค์ความรู้เดิม แต่ยังเป็นข้อมูลเชิงลึก (Insight) บริบทเฉพาะพื้นที่เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างตรงจุดต่อไป และผลการศึกษานี้คาดว่าจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลเชิงลึกในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ รวมถึงเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
4. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา 158 คน และครู 1,849 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,007 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน และครู 308 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก แบ่งตามขนาดของโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ด้านงบประมาณ 5) ด้านอาคารสถานที่ 6) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิผลของสถานศึกษา 2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ให้ครอบคลุมเนื้อหาได้ แบบสอบถามจำนวน 91 ข้อ 3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าเฉลี่ย IOC = .80-1.00 4. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Cronbach's Alpha = .93 จึงจะนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล 5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บ

รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวม ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการบริหารงานวิชาการ	*M*	*SD*	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านผู้บริหาร (x_1)	4.07	.684	มาก	2
2. ด้านครูผู้สอน (x_2)	4.07	.681	มาก	1
3. ด้านผู้ปกครองและชุมชน (x_3)	4.07	.701	มาก	3
4. ด้านงบประมาณ (x_4)	4.05	.699	มาก	5
5. ด้านอาคารสถานที่ (x_5)	4.06	.701	มาก	4
6. ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (x_6)	4.05	.714	มาก	6
รวม	4.06	.652	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.06, *SD* = .652) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M*=4.07, *SD* = .681) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.07, *SD* =. 684) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.05, *SD* = .714) ตามลำดับ ในกรณีนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จึงพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD โดยข้อที่มีค่า SD ต่ำกว่า จะถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่สูงกว่า

2. การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวม ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	*M*	*SD*	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.06	.679	มาก	2
2. การจัดการเรียนการสอน	4.05	.688	มาก	6
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.03	.693	มาก	7
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.07	.695	มาก	1
5. การนิเทศการศึกษา	4.06	.708	มาก	4
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.06	.714	มาก	5
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	4.06	.689	มาก	3
รวม	4.05	.654	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.05, *SD* = .654) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.07, *SD* = .695) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.06, *SD* = .679) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.03, *SD* = .693) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_t	Y_t
X_1	1.000							
X_2	.848**	1.000						
X_3	.837**	.840**	1.000					
X_4	.857**	.854**	.857**	1.000				
X_5	.847**	.825**	.855**	.864**	1.000			
X_6	.871**	.842**	.858**	.874**	.848**	1.000		
X_t	.936**	.926**	.934**	.945**	.933**	.943**	1.000	
Y_t	.916**	.897**	.912**	.918**	.914**	.918**	.975**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .975) ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สอดคล้องและยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านผู้บริหาร (X_1) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .916) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ด้านครูผู้สอน (X2) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .897) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X3) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .912) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ด้านงบประมาณ (X4) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .918) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ด้านอาคารสถานที่ (X5) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .914) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X6) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .918) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธี Stepwise

	ปัจจัยที่ส่งผลสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ					Collinearity Statistics	
ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.090	.051		1.755	.080		
X_6	.156	.028	.171	5.522**	.000	0.158	6.345
X_5	.190	.027	.204	7.085**	.000	0.182	5.498
X_1	.188	.028	.197	6.659**	.000	0.173	5.790
X_3	.173	.027	.186	6.419**	.000	0.180	5.563
X_2	.129	.027	.134	4.850**	.000	0.197	5.068
X_4	.139	.029	.149	4.736**	.000	0.153	6.522
R = .975	Adjusted R2 = .9506		SE(est.) = .147		F = 1048.877**	Sig =.000	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 จากผลการวิเคราะห์จะพบว่า ค่า VIF สูงสุดที่ได้มีค่า 6.522 ซึ่งไม่เกิน 10 หรือค่า Tolerance ที่มีค่าระหว่าง .153-.197 ซึ่งไม่เกิน 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (ไม่เกิด Multicollinearity) และผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัว ประกอบด้วย ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา(x_6) ด้านอาคารสถานที่(x_5) ด้านผู้บริหาร(x_1) ด้าน

ผู้ปกครองและชุมชน(x_3) ด้านครูผู้สอน(x_2) และด้านงบประมาณ(x_4) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .975 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 95.06 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .147 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของการบริหารงานวิชาการ มีทั้งหมด 6 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา(x_6) (β =.171) ด้านอาคารสถานที่(x_5) (β =.204) ด้านผู้บริหาร(x_1) (β =.197) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(x_3) (β =.186) ด้านครูผู้สอน(x_2) (β =.134) และด้านงบประมาณ(x_4) (β =.149) ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 6 ตัวกับการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น จึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .090 + .156x_6 + .190x_5 + .188x_1 + .173x_3 + .129x_2 + .139x_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .171z_6 + .204z_5 + .197z_1 + .186z_3 + .134z_2 + .149z_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดมีการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในด้านครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคนิค สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัยแก่นักเรียนผ่านการปฏิบัติและการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูผู้สอน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิกา อรรถชัยยะ (2565) ที่เห็นว่าครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยต้องมีความรู้ ความสามารถในการสอนตรงตามวิชาเอก มีการวัดและประเมินผล รวมถึงนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในด้านผู้บริหาร สถานศึกษามีผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วนและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพิรญาณ์ แร่ทอง (2565) ที่ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยต้องมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล มนุษยสัมพันธ์ที่ดี และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ขณะเดียวกัน แนวคิดของปัญญา ศรศิริ และคณะ (2567) สนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำด้านวิชาการ มีการวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน และการกำกับติดตามเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการตามนโยบายและแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สถานศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างเครือข่ายทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางานร่วมกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของเครสเวล (Creswell, 2014) ที่อธิบายว่าการวิจัยทางการศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบตามหลักวิทยาศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน แนวคิดของกุลจิรา สุขะตะวิจิตร และคณะ (2567) สนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่าสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมครูให้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน โดยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการวิจัย ควบคู่กับการจัดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การนิเทศ ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของภาคภูมิ เจริญศรี (2567) สนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่าการบริหารหลักสูตรควรครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดทำ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เป็นเพราะว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ด้านที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยในอดีตนั้น เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญและขาดไม่ได้ในการขับเคลื่อนสถานศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีระบบ (System Theory) ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน และทรัพยากรทางกายภาพ ย่อมมีความสัมพันธ์โดยตรงและส่งผลต่อกระบวนการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านงบประมาณ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการใช้งบประมาณมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาและบริหารงบประมาณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นความคุ้มค่า โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าว

สอดคล้องกับแนวคิดของศรัญญา จอกสุวรรณ์ (2566) ที่ระบุว่าการบริหารด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาควรมีการวางแผนจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็น มีสื่อพื้นฐานตามหลักสูตร มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง พร้อมการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของปัญญา ศรศิริ และคณะ (2567) ที่กล่าวว่าการจัดการด้านสื่อและเทคโนโลยีควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดหา พัฒนา และจัดระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เป็นหมวดหมู่ มีความเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน รวมถึงการบำรุงรักษาและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ในด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วนและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการและประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของภาคภูมิ เจริญศรี (2567) ที่เห็นว่าผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา โดยต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ วิสัยทัศน์ก้าวไกล มนุษยสัมพันธ์ที่ดี และบุคลิกภาพที่เหมาะสม ซึ่งเอื้อต่อการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้สูงถึงร้อยละ 95.06 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R = .975$, $SE = .147$) โดยเรียงลำดับความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_6) ด้านอาคารสถานที่ (X_5) ด้านผู้บริหาร (X_1) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ด้านครูผู้สอน (X_2) และด้านงบประมาณ (X_4) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรญาณ์ แร่ทอง (2565) และ ยมลพร ศรีพลอย (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และพบผลลัพธ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี อาคารสถานที่ ครูผู้สอน และงบประมาณ เป็นกลุ่มตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายความแปรปรวนและพยากรณ์ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ สามารถอภิปรายผลในรายปัจจัยที่สำคัญได้ว่า ด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลในลำดับต้น อธิบายได้ว่า การที่สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย และมีห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างคุ้มค่า ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ในด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการจะบรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลจิรา สุขะตะวิจิตร และคณะ (2567) ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้อำนาจการพยากรณ์จะสูงถึงร้อยละ 95.06 แต่ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ (Statistical Assumptions) อย่างรัดกุมแล้ว โดยพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์มีค่าต่ำ ($SE = .147$) และค่าสถิติ Tolerance และ VIF อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุคูณ) จึงเป็นการยืนยันว่าค่าที่สูงนี้เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรที่แท้จริง ไม่ใช่ความคลาดเคลื่อนทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านงบประมาณ

1.1 ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมเสนอแนะและวางแผนการใช้งบประมาณด้านวิชาการ เพื่อให้ได้สื่อและทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการจริง และนำผลการใช้งานมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมบริหารงบประมาณ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดสรรให้เกิดความคุ้มค่า และแสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนเพิ่มเติม

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุน กำกับติดตาม และให้คำปรึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารงบประมาณด้านวิชาการได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

2. ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.1 ครูผู้สอนควรออกแบบ พัฒนา และเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดระบบดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู

3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3.1 ครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการสอนซ่อมเสริม และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการประเมินผลให้ครอบคลุมทั้งระดับชั้นเรียน สถานศึกษา และระดับชาติ พร้อมพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำผลไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำด้านการวัดผล พร้อมส่งเสริมการนำระบบสารสนเทศมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา อรรถชัยยะ. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. https://dcms.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=610290

กุลจิรา สุขะตะวิจิตร, ศุภชัย ทวี และ ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, *8*(1), 90–103. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/article/view/269714

กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ: 133 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

โชติรส จิโนรส. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=629430

ปัญญา ศรศิริ, นันธวัช นุนารถ และ ฐิตินันท์ ด้วงสุวรรณ์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, *8*(1), 284–296. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/article/view/270099

พิรญาณ์ แร่ทอง. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. คลังปัญญา มหาวิทยาลัยพะเยา https://updc.up.ac.th/handle/123456789/305

ภาคภูมิ เจริญศรี. (2567). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=679746

ยมลพร ศรีพลอย. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=629562

ศรัญญา จอกสุวรรณ์. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=666604

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. พริกหวาน กราฟฟิค. https://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง, 1–12. http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/258/T_0001.PDF

Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches.* Sage Publications.

Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School leadership & management*, 40(1), 5-22. https://doi.org/10.1080/13632434.2019.1596077

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & row.